

گزارش «شهروند» درباره فیلم‌های اجتماعی که در ماه‌های پیش رو هیمنه کمدی‌های بازاری را با چالش و تردید مواجه خواهند کرد

درانتظارزلزله سینمای اجتماعی درگیشه ۱۴۰۴

📌 [**شهروند**] با این که در سال‌های اخیر به سهولت می‌توان سینمای کمدی را برنده بی‌چون و چرای گیشه سینمای ایران نامید، ولی با این حال درام‌های اجتماعی نیز در این مدت روند سینوسی عجیبی را پشت سر گذاشته‌اند- و با این‌که شماری از فیلم‌های پرسروصدای این نوع برخلاف پیش‌بینی‌ها ناکام مانده و نتوانسته‌اند توقعی را که از آن‌ها می‌رفت، برآورده کنند و پرفروش‌هاشان هم هیچ‌گاه صدرنشین جدول فروش نبوده‌اند، ولی با این حال برخی از آن‌ها بیش از حد انتظار ظاهر شده و در مواردی حتی بیشتر از دوسوم کمدی‌های پربازیرگر سال نمایش خود فروخته‌اند. حداقل این‌که سینمای اجتماعی در این مدت حریف دست‌وپا بسته‌ای برای سینمای کمدی نبوده و اجازه نداده که بدنه سینمای ایران تمام تخم‌مرغ‌های خود را در سبد سینمای کمدی بگذارد.

«ملاقات خصوصی»، «بی‌بدن»، «ابلق»، «عفلزار»، «دوزیست»، «قهرمان» و «سه کام حبس» شماری از موفق‌ترین و پرقابل‌ترین درام‌های اجتماعی سال‌های اخیر هستند که عملکرد خوبی از خود نشان داده و در مدت‌زمانی که روی پرده بودند، بیشتر و بهتر از بسیاری از کمدی‌های روی پرده اقبال و استقبال مخاطب را به دست آورده‌اند. اتفاقی که با مروری حتی گذرا بر اسامی فیلم‌هایی که در ماه‌های آتی روی پرده خواهند رفت، امید می‌رود که در سینمای ۱۴۰۴ نیز تکرار شود و حتی استیلای تقریباً همیشگی سینمای کمدی بر گیشه سینمای ایران را با چالش‌ها و دشواری‌های بسیاری روبرو کند، البته به شرطی که فیلم‌های پراقبال و صاحب‌شانس امسال هم مانند اغلب این آثار اجتماعی سال‌های اخیر که تقریباً همگی پخش‌کننده‌هایی قدرتمند داشتند و طبعاً از تعداد سالن خوبی نیز برخوردار بودند، از قدرت بهره‌گیری از فرصت‌های پیش‌رو بهره‌مند باشند...

چشم‌انداز ۱۴۰۴

کوتاه‌سخن این‌که: در شرایطی که در چند سال اخیر سینمای کمدی- آن‌هم نوع خاصی از کمدی‌های سطحی و نازل و بازاری- سلطه تمام‌عیاری بر سالن‌های سینمای ایران داشته و در این مسیر بیشتر فیلم‌های جدی و هنرمندانه از عرصه رقابت بیرون انداخته شده‌اند؛ ولی با این حال با مروری حتی گذرا بر فیلم‌هایی که در ماه‌های آتی روی پرده خواهند رفت، به نظر می‌رسد که بهترین فرصت برای مقابله جدی سینمای جدی با کمدی‌های سطحی فرا رسیده است. وظیفه‌ای که احتمالاً فیلم‌هایی چون «زن و بچه» سعید روستایی، «پیرپسر» اکتای براهنی، «رکسانا»ی پرویز شهبازی و در صورت اکران «قاتل و وحشی» و «بت» حمید نعمت‌الله- به عنوان پنج ضلع متمایز سینمای اجتماعی در اکران ۱۴۰۴ بر دوش خواهند کشید. این یعنی سینمای ۱۴۰۴ در کنا تمام رکوردهایی که می‌تواند به نام خود ثبت کند، به احتمال بسیار زیاد سال خوبی برای درام‌های اجتماعی خواهد بود و حداقل ۳ فیلم اجتماعی اکران امسال- و البته شاید هم پنج فیلم- خواهند توانست در مقام جریان‌ساز چیدمان اکران و استقبال مخاطب را باتغییراتی همراه کنند.

یک میلیون مخاطب

این که سینمای اجتماعی شاید در سال ۱۴۰۴ بتواند جریان‌سازی کرده و تغییری در چیدمان اکران و استقبال مخاطب به وجود آورد، به نظر می‌رسد که ناظر بر واقعیت یا چشم‌انداز آماری عبور مخاطبان فیلم‌های اجتماعی از خط مرزی یک میلیون مخاطب است. این تعداد مخاطب رکوردی است که سینمای اجتماعی در تمام سالیان اخیر از رسیدن به آن ناتوان نشان داده- و به بیانی بهتر، حتی موفق‌ترین فیلم‌های اجتماعی سینمای ایران نیز در این سال‌ها قادر به جذب و جلب یک میلیون مخاطب نبوده‌اند. حالا نکته امیدبخش ماجرا آن جاست که شماری از فیلم‌های سینمای اجتماعی ایران برای نخستین‌بار پس از سال‌های کرونا می‌توانند میزان مخاطبان خود را از مرز یک میلیون نفر فراتر ببرند. رکوردی که البته اگر «برادران لیل»ی سعید روستایی روی پرده می‌فت، قطعاً شکسته شده

آغاز هفته هنر انقلاب با یاد شهید آوینی

بال در بال پرستویی آوینی‌ها

هم‌زمان با سالروز شهادت مرتضی آوینی؛ یازدهمین دوره هفته هنر انقلاب کلید خورد و مدیران و هنرمندان حوزه هنری با حضور در حرم امام راحل (ره) و مزار شهید آوینی، با آرمان‌های بنیانگذار جمهوری اسلامی تجدید میثاق کردند. به گزارش خبرنگاری دانشجو، روز گذشته آیین افتتاحیه هفته هنر انقلاب اسلامی با حضور محمدمهدی دادمان رئیس حوزه هنری در کنار جمعی از هنرمندان و مدیران حوزه هنری در جوار مزار شهید مرتضی آوینی برگزار شد- و در ادامه نیز شاهد نواختن موسیقی و گلباران مزار شهید آوینی بودیم. در پایان مراسم نیز پرتره شهید مرتضی آوینی رونمایی شد.

ادای احترام

در آغاز مراسم هنرمندان و مسئولان در کنار مزار شهید آوینی گرد هم آمدند. مزار این شهید با گل‌های فراوان پوشیده شده بود و از شاخه‌های درخت بالای مزار، سرندهای شهادت آویزان بود- که در ادامه حاضرین شاخه‌های گل خود را به مقام شهید آوینی تقدیم کردند و

بود و حالا سینمای اجتماعی می‌بایستی به دنبال رکورد دو میلیون مخاطب می‌بود. اما بی‌تدبیری عجیب مدیریت وقت سینما و صاحبان فیلم سبب شد این فرصت از سینمای ایران و مخاطبان سینمای اجتماعی گرفته شود و این فیلم استاندارد و خوش‌ساخت روی پرده نرود.

روی گسل زلزله

اما این‌که کدام فیلم قبل از همه این زلزله را ایجاد کرده و پیش از بقیه فیلم‌های اجتماعی یک میلیون نفر را پای گیشه خواهد کشید، بیش از هر چیزی به زمان اکران این پنج فیلمی بستگی دارد که قرار است در ماه‌های آتی روی پرده بروند. در این میان البته شانس و فرصت فیلم‌هایی مانند «قاتل و وحشی» و «بت» حمید نعمت‌الله (البته اگر از موانع موجود گذر کرده و روی پرده بروند)، «زن و بچه» سعید روستایی و «پیرپسر» اکتای براهنی- که به شکل عجیبی تمام این فیلم‌ها با بازی لیلا حاتمی جلوی دوربین رفته‌اند- بیشتر از بقیه است. با این حال اگر این موضوع را در ذهن داشته باشیم که در صورت استمرار شرایط حاضر شانس اکران فیلمی مانند «قاتل و وحشی» بسیار اندک است؛ تجربه تماشای فیلمی مانند «برادران لیل» باعث می‌شود به سهولت بتوان ادعا کرد که برای اکران ۱۴۰۴، «زن و بچه» نخستین شانس رسیدن به

چنین رکوردی است. فیلم جدید سعید روستایی که یکی از بخت‌های حضور در کن ۲۰۲۵ است و به احتمال زیاد در تابستان با پائیز امسال در ایران روی پرده خواهد رفت، این فیلم با هر مدت زمانی که داشته باشد، قطعاً بیش از یک میلیون مخاطب را به سینما خواهد کشاند و حداقل به لحاظ آماری، از حیثیت سینمای اجتماعی دفاع خواهد کرد.

چه باید کرد؟

البته برای شکل‌گیری این فضا، به نوعی درایت سازمان سینمایی، شورای پروانه نمایش و البته شورای صنفی نمایش نیاز است. این فیلم‌ها نباید درگیر فیلم‌سوزی شوند و در یک بازه زمانی به روی پرده بروند. این هم‌پوشانی سبب سرشکن شدن میزان مخاطبان این آثار و در نتیجه سرکوب شدن گیشه آنها خواهد شد و امیدواری‌ها نسبت به گونه اجتماعی و آینده آن را خدشه‌دار خواهد کرد. در واقع سینمای ۱۴۰۴، یکی از اصلی‌ترین برهه‌های تخمین اقبال برای درام‌های اجتماعی است تا این‌گونه پس از اتهام‌پراکنی‌هایی که طی این سال‌ها برای آن صورت گرفته، با آثاری قدرتمند، محکی جدی بخورد بنابراین اقبال یا عدم اقبال این ۳ فیلم در اکران امسال، می‌تواند تا حدود زیادی تعیین‌کننده نقشه‌راه این گونه سینمایی باشد و سایه روشن‌این ژانر محبوب را برای سالیان آتی مشخص کند.

در شرایطی که در چند سال

آخر سینمای کمدی- آن‌هم نوع خاصی از کمدی‌های سطحی و نازل و بازاری- سلطه تمام‌عیاری بر سالن‌های سینمای ایران داشته و در این مسیر بیشتر فیلم‌های جدی و هنرمندانه از عرصه رقابت بیرون انداخته شده‌اند؛ ولی با این حال با مروری حتی گذرا بر فیلم‌هایی که در ماه‌های آتی روی پرده خواهند رفت، به نظر می‌رسد که بهترین فرصت برای مقابله جدی سینمای جدی با کمدی‌های سطحی فرا رسیده است. وظیفه‌ای که احتمالاً فیلم‌هایی چون «زن و بچه» سعید روستایی، «پیرپسر» اکتای براهنی، «رکسانا»ی پرویز شهبازی و در صورت اکران «قاتل و وحشی» و «بت» حمید نعمت‌الله- به عنوان پنج ضلع متمایز سینمای اجتماعی در اکران ۱۴۰۴ بر دوش خواهند کشید...

آ یادداشت

ای کاش روایت فتح امروز هم بود...

امروز بیشتر از هر وقتی نیاز داریم گوینده‌ای از رادیو و برابریان از آسمان‌ها بگوید. البته خودش راه آسمان را بداند و نه اینکه تنها فریادش را بزند. بیستم فروردین ماه در تقویم رسمی کشور به نام «هنر انقلاب» ثبت شده و همزمان با این روز، سالروز شهادت سید مرتضی آوینی، هنرمند بزرگ و تاثیرگذار عرصه مستند است. هنرمندی که رهبر معظم انقلاب در تعبیر معروفشان، او را مستتری بیرویاقرص برنامه «روایت فتح» می‌دانستند؛ مستندی که همچنان نمونه‌ای منحصر به فرد باقی مانده و صدای آن در یادها باقی است. «روایت فتح» نه تنها از نظر ساختاری و محتوایی به گونه‌ای بود که شبیه آن هیچ‌گاه ساخته نشد، بلکه سادگی گفتار و خلوص رفتار سید مرتضی آوینی، در نگاه بسیاری از هنرمندان هنوز به عنوان یک الگوی تمام‌عیار باقی مانده است. در واقع، آنچه که آوینی در هنر خود به نمایش گذاشت، ترکیبی بی‌نظیر از تعهد و تخصص بود؛ ترکیبی که در عرصه هنر به ندرت پیدا می‌شود و کمتر هنرمندی قادر است آن را به چنین زیبایی اجرا کند. به همین دلیل است که در دهه‌های اخیر، به ویژه از دهه ۹۰ به بعد، آثار هنری، به ویژه سریال‌ها و برنامه‌ها، دیگر آن بار نوستالژیک و خاطره‌انگیز را با خود به همراه ندارند. با این حال، قدمت طولانی «روایت فتح» نتوانسته است آن را به فراموشی بسپارد. این استمرار در یاد و خاطره، از دل تعهد و تخصص توأمان یک هنرمند انقلابی برمی‌خیزد. سید مرتضی آوینی همچنان به عنوان یک الگوی بی‌بدیل در عرصه ساخت مستند جنگ شناخته می‌شود. رهبر معظم انقلاب اسلامی دربارهٔ این هنرمند شهید نکته‌ای را مطرح کرده‌اند که هنوز در گرامیداشت سالروز شهادت او در فضای رسانه‌ای مورد توجه قرار می‌گیرد: «من اصلاً شهید آوینی را تا مدتی که «روایت فتح» پخش می‌شد، نمی‌شناختم، اما از مشتری‌های دائمی این برنامه بودم. یعنی هر شب جمعه، این برنامه را می‌شنیدم و تأثیر زیادی بر من داشت. یک‌بار همان جوان‌های پیش من آمدند و در همان جلسه گفتیم که این صدای نجیبی که این‌ها را بیان می‌کند، چیز جالبی است و باید آن را حفظ کنید. خود ایشان (شهید آوینی) در جلسه حضور داشتند، اما هیچ‌کس به من نگفت. یک‌بار کسی حرفی می‌زند که کلام بزرگی است، اما از لہجه و لحن گوینده پیداست که خودش به این حرف اعتقادی ندارد. ولی این صدا، همان صدایی است که بزرگ‌ترین حرف‌ها را می‌زند و کاملاً به آن باور دارد. مثلاً می‌گفت: «این جوانان ما به راه‌های آسمان آشنا‌ترند تا به راه‌های زمین. "این را چنان می‌گفت که گویی خود او راه‌های آسمان را پیموده، دیده‌ومی‌داند که این آشناست»، رهبر انقلاب در جریان همان دیدار تأکید کردند: «نباید بگذارید کارهای ایشان زمین بماند»...

آ پرده نقره‌ای

«صیاد» آمد

فیلم سینمایی «صیاد» از روز گذشته اکران خود را در سینماها آغاز کرد. به گزارش هنرآنلاین، فیلم سینمایی «صیاد» به کارگردانی جواد افشار و تهیه‌کنندگی محمدرضا شفیعی که در جشنواره چهل و سوم فیلم فجر اکران شد، از دیروز به مناسبت روز ارتش و شهادت شهید علی صیاد شیرازی با سرگروهی پردیس ملت در سینماهای تهران و شهرستان‌ها اکران سراسری خود را آغاز کرده است. این فیلم برشی از زندگی شهید علی صیاد شیرازی را به تصویر کشیده است و منتخب دو سیمرغ بلورین جشنواره فیلم فجر شد. نقش اصلی فیلم «صیاد» را علی سربای بازی کرده است و دیگر بازیگران آن هومن برق‌نورد، مارال بنی‌آدم، نادر سلیمانی، محمدرضا هدایتی، ایوب آقاخانی، خیام وقار کاشانی، حامد شیخی و رزروزی هستند.

شروع اکران سیار «موسی کلیم‌الله»

فیلم سینمایی «موسی کلیم‌الله (ع)؛ به وقت طلوع» ساخته جدید ابراهیم حاتمی‌کیاز طریق شبکه اکران سیار بهمن سبزه شهرهای بدون سینمایی رود. به گزارش خبرنگاری هنر ایران، فیلم سینمایی «موسی کلیم‌الله (ع)؛ به وقت طلوع» به کارگردانی ابراهیم حاتمی‌کیاز طریق شبکه اکران سیار بهمن سبز در شهرهای فاقد سینما به نمایش در می‌آید. این فیلم سینمایی در ۴۰ روز گذشته توسط موسسه شهر رنگ در سینماهای کشور اکران شده و تاکنون با فروش ۴۰ میلیارد تومانی، پرفروش‌ترین فیلم غیرکمدی سینماها بوده‌است.

آ ادبیات

شکایت احمد دهقان به خدا!

احمد دهقان در مراسم رونمایی از کتاب «شکارچیان ماه» نوشته محمدرضا بایرامی، او را نویسنده‌ترین نویسنده نسل خود خواند و گفت: اگر قرار باشد از خدا شکایتی کنم، به او خواهم گفت: چرا بایرامی را در بدترین شرایط زمانی و مکانی ایران به دنیا آوردی؟! حیف نبود این آدم کم‌دیده شود؟! به گزارش اسپنا، مراسم رونمایی از کتاب «شکارچیان ماه» نوشته محمدرضا بایرامی در خانه هنرمندان ایران برگزار شد. در این نشست رضا امیرخانی، احمد دهقان، حسین فتاحی، ابراهیم زاهدی مطلق، داوود امیریان، خسرو باباخانی، مصطفی محمدی و قاسمعلی فراست در حضور نویسنده به بیان دیدگاه خود درباره اثر پرداختند که در فضای پس از جنگ تحمیلی عراق علیه ایران رخ می‌دهد و وقایع دفاع مقدس را از زبان نگهبان یک شرکت باگومی کند.

احمد دهقان در این مراسم گفت: باهوش‌ترین نویسنده ایران کیست؟ می‌گویم: رضا امیرخانی. اگر بگویند بر مطالعه‌ترین نویسنده کیست؟ می‌گویم: حسین فتاحی است. اگر طنازترین نویسنده را بخواهند، خواهم گفت: داوود امیریان. و اگر بگویند نویسنده‌ترین نویسنده نسل شما کیست؟ خواهم گفت: رضا بایرامی. او سخنران نیست. ما در ایران نویسنده زیاد داریم. اما هنرمند نه. تولیدکننده نیستند. تلوستوی و همینگوی نیستند. و من اگر قرار باشد از خدا شکایتی کنم، به او خواهم گفت: چرا بایرامی را در بدترین شرایط زمانی و مکانی ایران به دنیا آوردی؟! حیف نبود این آدم کم‌دیده شود؟!

